

Натура 2000

Ръководство за намаляване на конфликти

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Цел на ръководството

Обхватът на мрежата от защитени зони Natura 2000 у нас и задълженията, които създава нормите свързани с него във всички човешки дейности предполагат създаването на точки на противопоставяне и конфликти. Тези противопоставяния и конфликти не могат да бъдат избягнати, но могат да бъдат минимализирани чрез прилагане на принципите на добрата администрация и чрез включването на заинтересованите страни във всички аспекти на управлението на мрежата.

Настоящото ръководство си поставя за цел да даде конкретни и практични препоръки за прилагащите законодателството по Natura 2000, които могат да се използват в рамките на настоящото законодателство с цел подобряване включването на гражданите и заинтересованите страни в процеса по управление на Natura 2000. Ние сме убедени, че по-доброто информиране на всички заинтересовани за условията и протичането на административните процеси е в основата на намаляването на конфликтите.

Настоящото ръководство не е юридически наръчник, а само опит да представим практически съвети основани на опита на Асоциацията на парковете и съдебната практика относно по-доброто и ефективно включване на гражданите и заинтересованите лица в процесите на управление на Natura 2000 мрежата.

Този Наръчник не дава готови рецепти за всяко административно действие, но се надяваме той да бъде възприет от органите прилагащи законодателството свързано с Natura 2000 мрежата поне като форма на обратна връзка от потребителите и заинтересованите лица – нещо, което не винаги служителят на администрацията, във своята изключително натоварена и гонеща срокове дейност, получава.

Настоящият наръчник е изготвен в рамките на реализиране на проект BG05SFOP001-2.009-0109 „Повишаване на гражданското участие в управлението на Natura 2000 и подобряване на управлението на мрежата от защитени зони“ на Сдружение в обществена полза Асоциация на парковете в България, финансиран от Оперативна програма „Добро управление“ съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по Приоритетна ос № 2 „Ефективно и професионално управление в партньорство с гражданското общество и бизнеса“ по процедура BG05SFOP001-2.009 за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор „Повишаване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“.

От авторите: Стремиме се да не бъдем многословни и да представим максимално сбито нашите препоръки и техните основания, но ако все пак бързате можете да отидете на последните две страници на ръководството където сме го представили в телеграфен стил.

Доброто управление

Правото на гражданите на ЕС на добра администрация е регламентирано в чл. 41 от Хартата на основните права на Европейския съюз. Този текст касае институциите, органите, службите и агенциите на Съюза на ЕС и дава на всеки гражданин право въпросите, които го засягат, да бъдат разглеждани от органите на ЕС безпристрастно, справедливо и в разумен срок. Извън тези принципи правото на добра администрация включва *inter alia*:

- Право да се обърне към институциите на Съюза на един от официалните езици на Договорите и трябва да получи отговор на същия език
- Правото на всяко лице да бъде изслушвано преди срещу него да бъде предприета индивидуална мярка, която би имала неблагоприятни последици за него;
- Правото на достъп на всяко лице до документите, които се отнасят до него, като се зачитат легитимните интереси, свързани с поверителността и професионалната и служебна тайна;
- Задължението на администрацията да мотивира своите решения, спрямо него;
- Право на обезщетение от страна на Съюза за вредите, нанесени му от институциите или от техните служители при изпълнение на служебните им задължения, в съответствие с основните принципи, които са общи за законодателствата на държавите-членки.

За да насърчи добро управление и да осигури участието на гражданското общество, Договорът за функционирането на ЕС в основните си принципи в чл. 15 разпорежда, че институциите, органите, службите и агенциите на Съюза работят при възможно най-голямо зачитане на принципа на откритост. Този принцип включва както правото на всеки гражданин на съюза да присъства на заседанията на Парламента и Съвета, когато се обсъждат нормативни документи, така и правото да има достъп до документите на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, независимо от вида на техния носител, ограничено от публичният или личният му интерес.

Макар, нито в Конституцията, нито в законите у нас да не е формулирано изрично правото на гражданите на добро управление, неговите принципи са част от българското право. Законът за администрацията разпорежда в своя втори член, че администрацията осъществява своята дейност при спазване на принципите за законност, откритост, достъпност, отговорност, отчетност, ефективност, субординация и координация, предвидимост, обективност, безпристрастност и непрекъснато усъвършенстване на качеството.

Административнопроцесуалният кодекс включва следните принципи на които отговаря процесуалният процес: законност, съразмерност, истинност, равенство, самостоятелност, безпристрастност, Бързина и процесуална икономия, достъпност, публичност и прозрачност, последователност и предвидимост.

Принципи на доброто управление

Всяка административна процедура свързана с управлението на Natura 2000 мрежата е регламентирана в текстовете както на Закона за биологичното разнообразие и подзаконовите нормативни актове, така и в свързаните части от Закона за опазване на околната среда, Административно процесуалният кодекс, Закона за достъп до обществена информация, Закона за административно нарушения и наказания, Закона за горите и други. Независимо от това живият живот е толкова разнообразен, че даже цялото това множество от норми не може да

опише всички обществени взаимоотношения изчерпателно и да даде ясни указания как да процедира администрацията при всеки конкретен случай свързан с управлението на Натура 2000 мрежата. В такива ситуации администрацията разглежда и решава проблемът прилагайки принципите на доброто управление. В следващите редове ще се опитаме да посочим ключовите принципи, които са свързани с процесите на управление на мрежата Натура 2000 , както и да дадем конкретни примери и препоръки как може да подобрим управленческите процеси без да противоречим на нормата.

Законност

Този принцип касае както обхвата на действие на административните органи, така и задължението решенията на органите да се основават на нормата от най-висок ранг. Според него административните органи действат единствено в рамките на правомощията си, установени от закона. В административните производства принципа действа и чрез прилагане на нормативния акт от по-висока степен, а именно когато постановление, правилник, наредба, инструкция или друг подзаконов нормативен акт противоречи на нормативен акт от по-висока

СЛЕДЕТЕ РЕДОВНО И ПОЛЗВАЙТЕ ПРАКТИКАТА НА СЪДА НА ЕС ПО ДЕЛА СВЪРЗАНИ С ПРЕЮДИЦИАЛНИ ВЪПРОСИ ПО ТЕМАТА НАТУРА 2000, СТРАТЕГИЧЕСКАТА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА, ОЦЕНКАТА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ОРХУСКАТА КОНВЕНЦИЯ.

степен, прилага се по-високият по степен акт. Това включва и правилото, когато закон или подзаконов нормативен акт противоречи на международен договор, ратифициран по конституционен ред, обнародван и влязъл в сила за Република България, прилага се международният договор.

Последното правило, често се пропуска в процедурите свързани с управлението на мрежата Натура 2000. Например, когато Министерски съвет през 2019г взе решение за одобрение изменението на Плана за управление на Национален парк Пирин без да извърши процедура по екологична оценка и оценка за съвместимост, ВАС отмени това решение позовавайки се на няколко решение на Съда на ЕС посветени на въпроса какво се счита за проект или програма по директивата за стратегическа екологична оценка и кои актове подлежат на процедура по оценка по чл.б.3 от директивата за хабитатите.

Съгласно член 267 на ДФЕС Съдът на ЕС е единственият орган, който тълкува актовете на институциите на съюза в рамките на производства по преюдициални въпроси и неговите решения по тях се прилагат от всички юрисдикции на страните членки.

Нашият съвет е да следите интернет страницата на Съда на ЕС <https://curia.europa.eu> по отношение решенията на Съда посветени на Натура 2000, стратегическата екологична оценка и оценката за съвместимост. Страницата има добра търсачка <http://curia.europa.eu/juris/recherche.jsf?language=bg> , в която с ключови думи, включително само с номера на директивата 92/43 можете да се запознаете със съдебната практика на съда. Годишно се гледат по няколко решения свързани с преюдициални въпроси свързани с Натура 2000.

Съразмерност

Принципът на съразмерност или пропорционалност е основен за административният процес. Административнопроцесуалният кодекс (АПК) включва в принципът на съразмерност задължението административните органи да упражняват правомощията си по разумен начин, добросъвестно и справедливо. Разулният начин на упражняване на правомощията включва задължението актовете на органите да не засягат права и законни интереси в по-голяма степен от най-необходимото за целта, за която актът е издаден. Според АПК принципът на съразмерност включва когато с административния акт се засягат права или се създават задължения за граждани или за организации, прилагат се онези мерки, които са по-благоприятни за тях, ако и по този начин се постига целта на закона. Когато съществуват две или повече законосъобразни възможности органът е длъжен да избере тази възможност, която е осъществима най-икономично и е най-благоприятна за държавата и обществото. Принципът задължава административните органи да се въздържат от актове и действия, които могат да

причинят вреди, явно несъизмерими с преследваната цел.

**ВСЯКО АДМИНИСТРАТИВНО ПРОИЗВОДСТВО
ИМА ЦЕЛ, НЕ ПОЗВОЛЯВАЙТЕ РАМКАТА НА
ПРОИЗВОДСТВОТО ДА Я ОБЕЗСМИСЛИ.**

Принципа на съразмерност е част от европейското право. В тази връзка ще се позволим да цитираме само едно от

производства по преюдициални запитвания свързани със съразмерност касаещо съразмерност на глобите, а именно съединени дела С- 497/15 и С- 498/15:

39 Според постоянната съдебна практика обаче при липса на хармонизация на законодателството на Съюза в областта на санкциите, приложими при неспазване на условията, предвидени от установен в това законодателство режим, държавите членки са компетентни да изберат санкции, които според тях са подходящи. Те въпреки това са задължени да упражняват компетентността си при спазване на правото на Съюза и на неговите общи принципи, а следователно и при спазване на принципа на пропорционалност (вж. по-специално решения от 9 февруари 2012 г., Urbán, С- 210/10, EU:C:2012:64, т. 23 и от 19 октомври 2016 г., EL- EM- 2001, С- 501/14, EU:C:2016:777, т. 37).

40 Така в конкретния случай санкционните мерки, предвидени в разглежданото в главното производство национално законодателство, не трябва да надхвърлят границите на подходящото и необходимото за постигането на легитимно преследваните от това законодателство цели, като се има предвид, че когато има избор между няколко подходящи мерки, трябва да се прибегне до най-малко ограничителната и че причинените неудобства не трябва да са несъразмерни по отношение на преследваните цели (решение от 19 октомври 2016, EL-EM-2001, С- 501/14, EU:C:2016:777, т. 39 и цитираната съдебна практика).

42 В този контекст Съдът приема, че строгостта на санкциите трябва да бъде в съответствие с тежестта на наказваните с тях нарушения, включително и като гарантират реално възпиращ ефект, като същевременно съблюдават основния принцип на пропорционалност (решение от 19 октомври 2016 г., EL- EM- 2001, С- 501/14, EU:C:2016:777, т. 40).

43 От друга страна, Съдът е приел, че принципът на пропорционалност е задължителен за държавите членки, що се отнася не само до определянето на състава на нарушението и до определянето на правилата относно тежестта на глобите, но и до преценката на елементите,

които могат да бъдат отчитани при определянето на глобата (решение от 19 октомври 2016 г., EL-EM-2001, C-501/14, EU:C:2016:777, т. 41).

49 Съдът вече е постановил, че налагането на глоба с фиксиран размер за всяко нарушение на правилата относно определени предвидени в закона задължения, без да се предвижда различен размер на глобата в зависимост от тежестта на извършеното нарушение, изглежда непропорционално с оглед на целите, посочени в правната уредба на Съюза (вж. решение от 9 февруари 2012 г., Urbán, C-210/10, EU:C:2012:64, т. 41).

Друг пример за позиция на съда на ЕС по отношение принципа на пропорционалност намираме в дело C-2/10: „73 . В това отношение следва да се напомни, че принципът на пропорционалност, посочен в член 13 от Директива 2009/28, който е част от общите принципи на правото на Съюза, изисква мерките, приети от държавите членки в тази област, да не надхвърлят границите на подходящото и необходимото за постигането на легитимните цели, следвани от разглежданата правна уредба, като се има предвид, че когато съществува избор между няколко подходящи мерки, трябва да се прибегне до мярката, която създава най-малко ограничения, а породените от нея неудобства не трябва да са несъразмерни с тези цели (вж. по-специално Решение от 13 ноември 1990 г. по дело Fedesa и др., C-331/88, Recueil, стр. I-4023, точка 13 и Решение от 5 октомври 1994 г. по дело Crispolti и др., C-133/93, C-300/93 и C-362/93, Recueil, стр. I-4863, точка 41).“

Принципът на съразмерност е един от тези, които касаят всеки административен акт свързан с управлението на мрежата Natura 2000 – от заповедите за обявяване на зоните с техните режими, през плановете за управление и плановете за действие до прилагането на административно-наказателните и наказателни разпоредби. От нашата практика бихме посочили заповедите за обявяване на защитените зони – в няколко проекти на заповеди, представени на обществени консултации, МОСВ бе предложило режими към точно определена група имоти, практически забраняващи всякакви дейности в тях. Асоциацията на парковете в България представи становище, че тези режими, немотивирани от информация за видовете и местообитанията в имотите, биха ограничили правото на собственост на лицата несъразмерно.

Истинност

Принципът за истинност на административният факт се основава на идеята, че актовете могат да се основават единствено на действителните факти, които са от значение за случая. При анализа на фактите административният орган подлага на преценка всички факти и доводи от значение за случая, без да избира или предпочита едни за сметка на други факти. Разкриването на пълната обективна истина в издаването на един административен акт, не винаги е възможно, но административният орган трябва да се стреми към нея, основавайки се всички факти, до които може да достигне при спазване на сроковете на производството. Обективната истина е фактическото положение на нещата установено и потвърдено с валидни законосъобразни методи и средства в рамките на дадено административно производство.

В производствата за Natura 2000 фактите основно касаят наличието на данни от биологичен характер, отнасящи се към част от огромната площ на мрежата Natura 2000. Тези данни за да са истинни трябва да са актуални. Дивата природа, за разлика от едно престъпление или търговско взаимоотношение, се изменя постоянно и данните за нея бързо загубват своята актуалност, а от тук и своята истинност.

Много често като източници за биологична информация за защитените зони се използва информация от стандартните формуляри 2006 г. и резултатите по проект "Картирание и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" които са добити през 2011-2013г. Информация за наличие или отсъствие на видове (а и на местообитания) на възраст над десет години не може да се характеризира като актуална, а от тук и като истинна.

Необходимостта от актуализирани данни за целевите видове местообитания и видове в зоната при взимане на решение е един и мотивите на Съда на ЕС по дело С-441/17 Бяловежа:

„136 На второ място, както генералният адвокат посочва в точка 162 от заключението си, видно от самия текст на точка 4.2 от оценката на въздействието от 2015 г. — където се посочва, че „разпоредбите относно въздействието върху територията от „Натура 2000“ [Puszcza Białowiecka], съдържащи се в „оценката на въздействието върху околната среда“ за периода 2012—2021 г., по принцип не трябва да бъдат актуализирани“ — тази оценка е извършена въз

**ИЗПОЛЗВАЙТЕ САМО АКТУАЛНА
ИНФОРМАЦИЯ ЗА ВИДОВЕТЕ И
МЕСТООБИТАНИЯТА В ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ.**

основа на данни, използвани за оценяване на въздействието на ПУГ от 2012 г. върху посочената територия, а не въз основа на актуализирани данни.

137 Дадена оценка впрочем не може да се счита за „подходяща“

по смисъла на член 6, параграф 3, първо изречение от Директивата за местообитанията, ако липсват актуализирани данни за местообитанията и защитените видове (вж. в този смисъл решение от 11 септември 2012 г., *Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias* и др., С- 43/10, EU:C:2012:560, т. 115).“

Както се вижда Съда на ЕС счита, че данни от 2012г. не могат да бъдат актуални за оценка през 2015 г.

**СЛЕДЕТЕ НАУЧНИТЕ ПУБЛИКАЦИИ КАСАЕЩИ
ЗОНИТЕ ВЪВ ВАШИЯТ ОБХВАТ НА ДЕЙСТВИЕ И
ГИ СИСТЕМАТИЗИРАЙТЕ В БАЗИ ДАННИ.**

В същият смисъл може да посочим и мотивите на решението на съда на ЕС по дело С- 217/19 (Европейска комисия/Финландия) където в т. 74 изрично е посочено, че „...не може да се поддържа, че

държава членка разполага с най-добрите научни познания, когато при приемането на решението си компетентният орган се основава на проучване, публикувано седем години по-рано..“

**ВЪЗПОЛЗВАЙТЕ СЕ ОТ ЕКСПЕРТИЗАТА НА
СОБСТВЕНИТЕ СИ СЛУЖИТЕЛИ ЗА
УСТАНОВЯВАНЕ НА ФАКТИ СВЪРЗАНИ С
НАЛИЧИЕТО ИЛИ ОТСЪСТВИЕТО НА ВИДОВЕ И
МЕСТООБИТАНИЯ И ТЕХНИТЕ
ХАРАКТЕРИСТИКИ.**

Според нас административният орган трябва да се възползва от правомощията си за да изиска заинтересованата страна да оцени потенциалното въздействие на дейността си върху предмета и целите на Натура 2000 защитените зони основавайки се на преки актуални наблюдения. Трябва

да се отчита и факта, че органът има възможност сам да събере доказателства от значение за случая използвайки собствените си специалисти и тяхната експертиза или обръщайки се към съответни експерти или ползвайки актуални научни публикации.

Равенство

Принципът за равенството е представен в АПК като, правото всички лица, които са заинтересовани от изхода на едно административно производство, да имат равни процесуални възможности да участват в тях за защита на своите права и законни интереси. Извън това основно разбиране на равенството, АПК се произнася за връзката между равенството и справедливостта, а именно, че в пределите на оперативната самостоятелност, при еднакви условия, сходните случаи трябва да се третират еднакво.

ПРИ ПРОИЗВОДСТВА ОТ ВИСОК ОБЩЕСТВЕН ИНТЕРЕС ИЗПОЛЗВАЙТЕ АКТИВНО НАЛИЧНИТЕ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА КОМУНИКАЦИОННИ КАНАЛИ, КАТО ДАВАТЕ ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ СРАВНЯВАЙКИ РЕШЕНИЕТО СИ С ДРУГИ ПОДОБНИ РЕШЕНИЯ, КОЕТО ЩЕ ДАДЕ ДОПЪЛНИТЕЛНА УБЕДНОСТ В НЕГОВАТА ПРАВОТА.

През последните години усещането за липсата на равенство в административния и съдебния процес е една от най-артикулираните теми. И тя се дължи на усещането в гражданите, че при еднакви условия различните случаи се третират различно. Това усещане обаче не винаги е обосновано и се дължи от еднаквото възприемане на различните случаи от гражданите. За да се повиши

разбирането и да се избегне възможността за различно третиране, административните актове свързани с Natura 2000 трябва да ясни, еднакво мотивирани и лесно съпоставими. Това е особено важно за административни производства от висок обществен интерес. Полезно за повишаване на информираността и намаляване на усещането за липса на равенство е да се използват методите на допълнително информиране извън публикацията на самият акт. В прес-съобщение или публикация в новините на организационната интернет страница е възможно и полезно да се изведат примери от други сходни по характер производства и да се посочат приликите и разликите между тях, с което да се доведат допълнителни доводи мотивиращи взетото решение.

Равенството в административния процес е един от най-подлаганите на критика нарушения на принципността на административните органи. Това съмнение, поради лекотата, с което се приема от гражданите е основен фактор за ерозията на доверието в безпристрастността на органите. Изключително важно е и при най-малкото разпространение на подозрение за нарушаване на равенството да се използват всички комуникационни канали за да се разсее.

Безпристрастност

Принципът на безпристрастност гарантира, че в производството по издаване на административен акт не може да участва длъжностно лице, което е заинтересовано от изхода

му или има с някои от заинтересованите лица отношения, пораждащи основателни съмнения в неговото безпристрастие. В тези случаи по свой почин или по искане на някой от заинтересованите то може да бъде отведено. Трябва да се отчита, че обхвата на термина безпристрастността е по-голям обхват от обхвата на липса на конфликт на интереси.

Безпристрастността е принцип защитен и от европейското законодателство. Член 41, параграф 1 от Хартата за основните права разпорежда, че всеки има право засягащите го въпроси да бъдат разглеждани безпристрастно от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза.

ВКЛЮЧЕТЕ В ПИСМЕНИТЕ ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРИ ЗА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ ПО ОТНОШЕНИЕ ПЕРСОНАЛА В КОМПЕТЕНТНИЯТ ОРГАН, И ПРАВИЛА, КОИТО ДА ВКЛЮЧАТ В ОБХВАТА И ИЗИСКВАНЕ ЗА СУБЕКТИВНА БЕЗПРИСТРАСТНОСТ.

Съгласно трайната съдебна практика на Съда на ЕС институциите, органите, службите и агенциите на Съюза трябва да се съобразяват и с изискването за безпристрастност в двете му измерения, а именно, от една страна, субективна безпристрастност, в смисъл че нито един от членовете на съответната институция не

трябва да проявява пристрастие или лична предубеденост, и от друга, обективна безпристрастност, в смисъл че тази институция трябва да осигурява достатъчно гаранции, за да е изключено всяко основателно съмнение за евентуална предубеденост (вж. в този смисъл решения от 20 декември 2017 г., Испания/Съвет, С- 521/15, EU:C:2017:982, т. 91 и от 27 март 2019 г., August Wolff и Remedia/Комисия, С- 680/16 P, EU:C:2019:257, т. 27).

Субективната безпристрастност визира еднаквата отдалеченост от страните по спора и от съответните им интереси с оглед на предмета на спора. Този аспект изисква запазването на обективност и липсата на всякакъв интерес от изхода на спора извън строгото прилагане на правната норма (решения от 25 юли 2018 г., Minister for Justice and Equality (Недостатъци на съдебна система), С- 216/18 PPU, EU:C:2018:586, т. 65 и цитираната съдебна практика, както и от 24 юни 2019 г., Комисия/Полша (Независимост на Върховния съд), С- 619/18, EU:C:2019:531, т. 73).

Съдебна практика на Съда на ЕС касаеща обективната безпристрастност посочва, че изискваните от правото на Съюза гаранции за независимост и безпристрастност налагат наличието на правила — по-конкретно за състава на органа, за назначаването, срока на упражняване на функциите, както и основанията за самоотвод, отвод и освобождаване от длъжност на членовете му — които позволяват да се отстрани всяко оправдано съмнение у правните субекти в неподатливостта на този орган на влиянието на външни фактори и в неутралността му по отношение на противопоставящите се интереси (решение по дела С- 585/18, С- 624/18 и С- 625/18, т. 123).

Термина безпристрастност е чест обект на разглеждане и от ЕСПЧ по отношение изискване към съдиите. Трайна е практика на ЕСПЧ, съгласно която безпристрастността може да се разглежда от различни страни, а именно от субективна страна, като се вземат предвид личните убеждения и поведението на съдията, тоест като се прецени дали не е показал, че е взел страна или че има лично предубеждение по конкретния случай, а също и от обективна страна, което предполага да се определи дали съдът, в частност предвид състава му, дава достатъчни гаранции, които да изключват всяко оправдано съмнение в неговата безпристрастност. Що се

отнася до обективната преценка, тя се свежда до въпроса дали независимо от личното поведение на съдията определени доказуеми факти не дават основание за съмнение в неговата безпристрастност. В това отношение дори външното впечатление може да е от значение. Тук отново става дума за доверието, което съдилищата в едно демократично общество трябва да вдъхват на правните субекти, като се започне от страните в производството (вж. ЕСПЧ, 6 май 2003 г., Kлеун и др. с/у Нидерландия, СЕ:ЕCHR:2003:0506JUD003934398, § 191 , 6 ноември 2018 г., Ramos Nunes de Carvalho e Sá с/у Португалия, СЕ:ЕCHR:2018:1106JUD005539113, § 145, 147 и 149).

ЕСПЧ многократно е подчертавал, че понятията независимост и обективна безпристрастност са тясно свързани, което обикновено предполага да се разглеждат заедно (вж. ЕСПЧ, 6 май 2003 г., Kлеун и др. с/у Нидерландия, СЕ:ЕCHR:2003:0506JUD003934398, § 192, 6 ноември 2018 г., Ramos Nunes de Carvalho e Sá с/у Португалия, СЕ:ЕCHR:2018:1106JUD005539113, § 150). Съгласно практиката на ЕСПЧ, когато се преценява дали са причини за съмнение, че по конкретно дело не са изпълнени изискванията за независимост или за обективна безпристрастност, мнението на дадена страна е меродавно, но няма решаващо значение. Определящото е дали съответните съмнения могат да се приемат за обективно оправдани (вж. ЕСПЧ, 6 май 2003 г., Kлеун и др. с/у Нидерландия, СЕ:ЕCHR:2003:0506JUD003934398, § 193 и 194, 6 ноември 2018 г., Ramos Nunes de Carvalho e Sá с/у Португалия, СЕ:ЕCHR:2018:1106JUD005539113, § 147 и 152).

СЪЗДАЙТЕ ПРАВИЛО ЗА ПРЕДВАРИТЕЛНО ИЗЯВЛЕНИЕ СВЪРЗАНО С ИЗИСКВАНЕТО ЗА БЕЗПРИСТРАСТНОСТ ПО ОТНОШЕНИЕ РАБОТАТА НА КОМИСИИ, ПРИ КОИТО КАНИТЕ ЗА ЧЛЕНОВЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ.

Субективната безпристрастност включва както елемента на липса на заинтересованост от изхода на едно производство, така и на липсата на пристрастия и лична предубеденост. Отчитайки, че индивидуалните административни органи, са все пак хора, трябва да отбележим, че в съвременният свързан свят,

в който социалните мрежи заемат все по-голямо време на все повече граждани, човек е изкушен да изяви пристрастие по теми които го вълнуват, но за един адм. орган подобни изявления могат да увеличат риска от последваща критика за липса на безпристрастност.

У нас този принцип е насочен основно към индивидуалният административен орган вземащ решение, но в обхвата му попадат и органите, което на основата на законови правомощия изразяват обвързващи становища, съгласуват или участват в комисии. Възможността на компетентният орган да прецени доколко представителите на тези институции имат или не отношения, пораждащи основателни съмнения в тяхната безпристрастност е ограничен. В този случай е добре, особено при участие на множество представители в комисии е добре в началото на комисииите да се изразява „бланково“ заявление, че се очаква от членовете на комисията да се въздържат от позиции в случай, че имат отношения към предмета на действие, което може да породи основателни съмнения в тяхната безпристрастност.

Бързина и процесуална икономия

АПК включва в принципа за бързина и процесуална икономия изискването процесуалните действия да се извършват в сроковете, определени от закона, но „и за най-краткото време“ ,

необходимо според конкретните обстоятелства и целта на действието или на административния акт. Самият АПК посочва и възможности за изпълнение на принципа на бързина - възможността определени факти да се доказват с писмена декларация (чл. 43 АПК); или правото на органа да разгледа в общо производство случаите, при които правата и задълженията на страните произтичат от еднакво фактическо състояние (чл. 32 АПК). Тук трябва да отбележим, че поради специфичността на производствата свързани с Natura 2000 и по-специално данни от биологичен характер, писмените декларации са подходящ инструмент за удостоверяване наличието на биологични видове, но не и на тяхната липса.

КОГАТО СЧИТАТЕ ЗА ПОДХОДЯЩО И В КОМПЕТЕННОСТТА НА УЧАСТНИКА В АДМИНИСТРАТИВНОТО ПРОИЗВОДСТВО ИЗПОЛЗВАЙТЕ ВЪЗМОЖНОСТТА ДА СКЪСИТЕ НЕГОВИЯ СРОК ЧРЕЗ ПИСМЕНА ДЕКЛАРАЦИЯ.

Оплакванията за бавната администрация съществуват, откакто съществуват и писмени следи изобщо за наличието на държава. За заинтересованата страна всеки срок за произнасяне е прекалено дълъг и всяко действие на администрацията е бавно.

Знанието за това обаче не бива

да ни отклонява, че администрацията дължи на гражданите бързина на производството, което без да лишава страните от правата им и без да е за сметка на останалите принципи трябва да отговаря на скоростта на промените в живота на гражданите. Едно правилно решение би било обезсмислено, ако дойде прекалено късно. В същото време трябва да отчитаме, че продължителността на което и да е производство или негова фаза е от значение за законността на административния акт. Това е така защото основно изискване към акта е той да е законосъобразен, а не да е бързо издаден. Тоест бързината сама по себе си не е и не може да е цел, тя е подчинена на законосъобразността.

Достъпност

Принципите на достъпност, публичност и прозрачност се разглеждат заедно от АПК. Доколкото административните и съдебни производства свързани с околната среда са едни от най-добре регламентирани на базата на международни и европейски норми считаме, че за нуждите на това ръководство трябва да бъдат разгледани самостоятелно. Без да е изрично посочено АПК обвързва принципа за достъпност със задължението органите да осигуряват откритост, достоверност и пълнота на информацията в административното производство.

ОПИТАЙТЕ СЕ ДА ОРГАНИЗИРАТЕ УЧАСТИЕТО НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА В АДМИНИСТРАТИВНИТЕ ПРОИЗВОДСТВА ПО НАЧИН КОЙТО ДА НАМАЛИ РАЗХОДИТЕ НА ГРАЖДАНИТЕ ДА СЕ ЗАПОЗНАЯТ С ДОКУМЕНТАЦИЯТА ДО МИНИМУМ. РАЗПОЛАГАНЕ НА ЕДНА ПРЕПИСКА В РИОСВ, КОЯТО КАСАЕ ГРАЖДАНИ ОТ НАСЕЛЕНО МЯСТО НА 50 КИЛОМЕТРА ОТ СГРАДАТА НА РИОСВ НЕ МОЖЕ ДА СЕ ПРИЕМЕ ЗА ПОДХОДЯЩА.

За нас достъпността на гражданите до административните производства свързани с Natura 2000 трябва да се разглежда в два аспекта – физическа достъпност, която осигурява реална възможност на гражданите да се включат в едно производство и

функционална достъпност – която гарантира ефективното включване.

В практиката на Съда на ЕС относно околна среда достъпност се разглежда включително и като физическа характеристика. Така например в делото C- 280/18, Alain Flausch и др. съдът посочва, че „условията за достъп до преписката в процедурата за участие трябва да са такива, че да позволяват на заинтересованата общественост да упражни ефективно правата си, което предполага достъпност на посочената преписка при облекчени условия.“ Коментирайки чисто физическата достъпност на документите от страна на заинтересованата общественост. Това тълкуване се покрива с изискването на чл. 12 ал.1 на АПК за откритост и пълнота на информацията. В конкретният случай, съдът на ЕС отбелязва, че на изискването на достъпност може да бъде противопоставено единствено наличието на несъразмерна административна тежест за компетентния орган. (т.39). Така СЕС навежда компетентният национален съд да прецени баланса между усилията на заинтересованата общественост за пътуването за да достигне до административната преписка и възможностите, които са имали компетентните органи, за да позволят, на цената на съразмерни усилия, предоставянето на преписката на разположение по-близо до заинтересованата общественост.

ИЗПОЛЗВАЙТЕ БЪЛГАРСКИТЕ НАИМЕНОВАНИЯ НА ВИДОВЕ И МЕСТООБИТАНИЯ, ВИНАГИ КОГАТО ГИ ИМА. ГРАЖДАНИТЕ НЕ СА ДЛЪЖНИ ДА ПОЗНАВАТ ЛАТИНСКИТЕ НАУЧНИ НАИМЕНОВАНИЯ ИЛИ НОМЕРА ОТ КЛАСИФИКАЦИИ.

Извън този аспект на достъпност, ние бихме включили в термина и изискването на чл.14 на АПК за езика, а именно използването на българския език в административните производства. Това за нас е аспект на функционална достъпност. Това изискване е от особено значение по отношение на актовете на администрацията

свързани с Натура 2000 в които много често се използват латински наименования на видове или номерация на природни местообитания от приложение 1 на Директива 92/43/ЕИО. Ако искаме гражданите да могат функционално четейки документацията или решенията по една административна преписка да разбират нейното съдържание е необходимо информацията в нея да бъде представена по начин, който улеснява лесното и възприемане, без да са необходими специфично образование. Например едно е ако в акта сме посочили *Bufo viridis*, и съвсем друго ако посочим Зелена крастава жаба (*Bufo viridis*). По същият начин стои и представянето на природните местообитания – едно е когато се напише „В имота е налично местообитание 95A0“ и съвсем друго е нивото на представяне когато се напише „ В имота е налично местообитание 95A0 - Гори от бяла и черна мура“.

Друг аспект на функционалната достъпност е разгледан от дело C- 535/18 и е свързан с начина по който компетентният орган изпълнява задълженията си по предоставяне на информация свързана с Директивата за ОВОС: „87 . Във всеки случай непълна преписка или данни, разпръснати непоследователно в множество документи, не могат да позволят на заинтересованата общественост да участва полезно в процеса на вземане на решения, а следователно и не отговарят на изискванията, произтичащи от член 6 от Директива 2011/92.“. Т.е. функционалната достъпност изисква не само информацията която е предоставена на заинтересованите страни да е пълна, но и да е събрана на едно място. По аналогия бихме посочили два различни начина на представяне на информация по административни преписки свързани с околната среда.

ПРОМЕНЕТЕ ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦИТЕ СИ И СЛОЖЕТЕ В ЕДИН РЕГИСТЪР ЦЯЛАТА ИНФОРМАЦИЯ ПО ПРЕПИСКИТЕ ПОЗВОЛЯВАЙКИ НА ГРАЖДАНИТЕ ДА СЕ ЗАПОЗНАЯТ С ТЯХ БЕЗ ДА ПРЕСКАЧАТ ОТ СТРАНИЦА НА СТРАНИЦА. РЕГИСТРИТЕ ЗА ПРОЦЕДУРИ ПО ОВОС ИЛИ ЕО СА ДОБЪР ПРИМЕР.

Първият е начина по който всяка административна преписка по процедури по ОВОС и ЕО се представя в националните регистри. В тях за всяка преписка има самостоятелна страница с всички свързани документи със съответните дати на тяхното качване.

Основни данни	Възложител	Възложител	Наименование	АХМЕД ЮСУФ
	Описание на плана/ програмата	Наименование и вид териториален обхват	Наименование	Подробен устройствен план – план за застрояване и парцеларен план (ПУП-ПЗ и ПП) на поземлен имот с идентификатор 12022.16.26 по КККР на с. Вокил, общ. Дулово
			Входящ номер	АО-2208
			Дата	18.05.2020
			Допускане по чл. 91, ал. 2 от ЗООС	не
			Вид териториален обхват	За по-малки територии
			Орган по одобряване	Общински съвет - Дулово
		Териториален обхват	Област	Силистра
			Община	Дулово
			Конкретно местоположение	12022.16.26 по КККР на с. Вокил
		Защитени зони и територии	Попада в защитена зона/зони	
			В близост до защитена зона/зони	BG0002082 Лудогорие
			Попада в защитена територия/територии	
		Компетентен орган	Номер на досие	РУ-ЕО-8-2020
			Компетентен орган	РИОСБ-Русе
Уведомяване и отговор	Уведомяване и отговор	Дата на уведомяване	18.05.2020	
		Уведомление/запитване		
		Дата на отговор	21.05.2020	
		Отговор		
		Приложима процедура	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	

Националните регистри позволяват търсене по множество показатели: по местоположение (област, община землище) по елементи от националната екологична мрежа (защитени територии и зони), по възложител, компетентен орган, вид на процедурата и други:

Публичност и прозрачност

Принципът на публичност и прозрачност гарантира от една среда възможността на гражданите и заинтересованите лица да имат поглед върху действията на държавните органи възложени им по реда на закона, а от друга страна да се информират за всяко едно действие или информация, която органите предприемат или държат. Този принцип е пряко свързан с правото на достъп до информация, но и с задължението на органите да информират гражданите без да чакат заявен интерес (активен и пасивен достъп до информация)

Принципът на публичност и прозрачност се представя от АПК на първо място като правото на гражданите на достъп до информацията в административните производства (чл. 12 ал.2) Отделно АПК регламентира участието на гражданите до информация по отношение на издаването на общи административни актове в чл. 69 до 71.

Участието на гражданите в производствата на общи административни актове включва:

ОБЯВЕТЕ ГОДИШНИТЕ СИ ПЛАНОВЕ ЗА ПРИЕМАНЕ ИЛИ ИЗМЕНЕНИЕ НА ОБЩИ АДМИНИСТРАТИВНИ АКТОВЕ И ГИ ИЗПРАТЕТЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ.

- Оповестяване публично чрез средствата за масово осведомяване, чрез изпращането на проекта до организации на заинтересованите лица или по друг подходящ начин на информация за откриване на производството по издаване на

акта (Чл. 66. Ал.1). Уведомяването на заинтересованите страни включва и основните съображения за издаването на акта, както и формите на участие на заинтересованите лица в производството.(чл.66 ал.2)

- Право на достъп до цялата информация, съдържаща се в преписката по издаване на общия административен акт по всяко време на производството, включително и след приключването му с издаване на общ административен акт (чл.66)
- Задължение на административният орган да определи и оповести публично една или повече от следните форми на участие на заинтересованите лица в производството по издаване на акта: 1. писмени предложения и възражения; 2. участие в консултативни органи, подпомагащи органа, издаващ акта; 3. участие в заседания на органа, издаващ акта, когато той е колективен; 4. обществено обсъждане. (чл. 69). Административният орган е длъжен да осигури на заинтересованите лица възможност да осъществят правото си на участие в разумен срок, който не може да бъде по-кратък от един месец от деня на уведомяването по чл. 66.
- Задължение общият административен акт да се издаде, след като се изяснят фактите и обстоятелствата от значение за случая и се обсъдят предложенията и възраженията на заинтересованите граждани и техните организации.

Трябва да отбележим, че много често при подготовка на общи административни актове свързани с Натура 2000 органите ограничават елемента на публичност до публикации на собствената си интернет страница на проекта на акта и до определяне на срок в който заинтересованите страни могат да представят своите становища. Това обаче е реално нарушаване на изискването на АПК и може да доведе до оспорване на акта. Основните пропуски са по отношение предварителното съобщение, което органа е длъжен да изпрати до

заинтересованите страни, до срока за становища и до обсъждане на предложенията на гражданите.

Ще дадем пример по отношение разумният срок – на 20 март 2020г. МОСВ публикува на интернет-страницата си проекти на заповеди за 10 защитени зони, на 27 март – на още 4 зони, на 9 април – за нови 6 зони, на 16 април – за нови 5 зони, на 24 април – за нови 5 зони и на 30 април за още 5 зони. Така в рамките на 40 дена заинтересованите страни имаха едномесечни срокове да дадат становищата си за 35 зони по 6 различни процедури. Използването на минималният срок определен от АПК за 6 сходни процедури в рамките на един месец не би могло да се определи като разумен срок.

Разпоредбата на чл.7 на Директивата 2003/4/ЕО е типичен пример за пасивен достъп до информация. При него административният орган е длъжен да публикува информация за околната среда без тя да е поискана от заинтересованото лице. Както се забелязва от анализа на текста информацията е от няколко типа:

ОСИГУРЕТЕ ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯТА ОТ МОНИТОРИНГА, КАКТО В ОБРАБОТЕН ВИД ТАКА И ВЪВ ВИДА В КОЙТО Я СЪБИРАТЕ.

- Условно постоянна (законодателство)
- Частично променяща се (политически и стратегически документи и доклади за състоянието на околната среда)

- Динамична (данни от мониторинг, прочувания на въздействието върху околната среда, разрешителни документи).

Съгласно чл. 7 на Директива 2003/4/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 година относно обществения достъп до информация за околната среда държавните органи са длъжни да предоставят пасивно на гражданите следната информация:

РАЗУМЕН СРОК ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ НА СТАНОВИЩЕ НЕ ВИНАГИ Е 1 МЕСЕЦ. СЪОБРАЗЕТЕ СРОКЪТ С ОБЕМА И ВИДА НА ИНФОРМАЦИЯТА КОЯТО СТЕ ПОДЛОЖИЛИ НА ОБСЪЖДАНЕ.

- а) текстове от международни договори, конвенции или споразумения и законодателство на Общността, както и национално, регионално или местно законодателство относно или свързано с околната среда;
- б) политики, планове и

програми, отнасящи се до околната среда;

в) доклади за напредъка по прилагането по въпроси, посочени в букви а) или б), когато са подготвени или съхранявани от публичните власти в електронна форма;

г) докладите относно състоянието на околната среда на национално, регионално и локално ниво на период по къс от 4 години;

д) данни или обобщени данни, постъпващи от мониторинг на дейностите, които оказват въздействие или могат да окажат въздействие върху околната среда. Тук трябва да отбележим и съдебната практика у нас, според която заинтересованите страни трябва да имат достъп и до суровите данни от мониторинга, а не само до обобщените;

е) разрешения със значително въздействие върху околната среда и споразумения по въпросите на околната среда или позоваване на местата, където тази информация би могла да бъде поискана или намерена;

ж) проучвания на въздействието върху околната среда и оценки на риска, отнасящи се до елементите на околната среда, вкл. въздух и атмосферата, вода, почва, земята, ландшафт и природните обекти, включително и влажните зони, крайбрежни и морски зони, биологичното разнообразие и неговите компоненти, включително и генетично модифицираните организми и взаимодействието между тези елементи, или позоваване на местата, където тази информация би могла да бъде поискана или намерена;

Основен проблем пред тази информация е вида и начина по който се предоставя на

ПУБЛИКУВАЙТЕ ДОКУМЕНТИТЕ В МАШИННО ЧЕТИМ ФОРМАТ.

В АНОТАЦИИТЕ КЪМ ПУБЛИКУВАНИТЕ ДОКУМЕНТИ СПОМЕНЕТЕ НАЙ-ВАЖНИТЕ ДАННИ ОТ ТЯХ.

гражданите – файловете не са машинно четими, липсва описание или то е непълно.

Когато представите документ като изображение, а не като такъв в машинно четим формат, информацията от него не подлежи на търсене чрез софтуери за търсене и

потребителят реално трябва да отвори между няколко десетки или стотици файлове за да намери нужната му информация.

Ще дадем добър пример за интернет публикация на акт със страница, в която има идентификация на административният акт, на неговият характер, на съдържанието му, на местоположението на инвестиционното намерение и на оценяваното въздействие

Решение №28-ОС/2020 г.

ряда, 15 Юли 2020 09:55

РЕШЕНИЕ №28-ОС/2020 г. за преценяване на вероятната степен на значително отрицателно въздействие

Ъгласувам „Подробен устройствен план - план за регулация и застрояване (ПУП-ПРЗ) за поземлен имот с идентификатор 43699.57.401 в местността Попина лъка по одобрените кадастрална карта и кадастрални регистри на с. Лиляново, община Сандански, област Благоевград с отреждане за „Вила“, който няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, видове и техните местообитания, предмет на опазване в защитени зони BG0002126 „Пирин Буфер“ за опазване на дивите птици и BG0001028 „Среден Пирин-Алиботуш“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

Местоположение: ПУП-ПРЗ е с обхват поземлен имот с идентификатор 43699.57.401 в местността Попина лъка по одобрените кадастрална карта и кадастрални регистри на с. Лиляново, община Сандански, област Благоевград; защитени зони BG0002126 „Пирин Буфер“ и BG0001028 „Среден Пирин - Алиботуш“

Ъзложител: Н. З.

Ето и пример от сайта на МОСВ, в който има само идентификация на административния акт:

РЕШЕНИЯ ЗА ПРЕЦЕНКА НА ВЕРОЯТНАТА СТЕПЕН НА ЗНАЧИТЕЛНО ОТРИЦАТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Решение № 12-ОС/2020 г. от 06.11.2020 г. (публ. на 06.11.2020 г.)

Прикачени файлове (1)

Виж

Решение № 10-ОС/2020 г. от 10.09.2020 г. (публ. на 10.09.2020 г.)

Прикачени файлове (1)

Виж

И лош пример от страница , в която има информация само по отношение датата на публикуване на акта:

- 30.04.2020 (5 файла)
- 29.04.2020 (7 файла)
- 28.04.2020 (12 файла)
- 27.04.2020 (19 файла)
- 24.04.2020 (7 файла)
- 23.04.2020 (11 файла)
- 22.04.2020 (6 файла)
- 21.04.2020 (11 файла)

Активният достъп до информация за околната среда е регламентиран в Орхуската конвенция, член 3 на Директивата 2003/4/ЕО и глава втора на ЗООС. Информацията на околна среда включва всяка информация в писмена, визуална, слухова, електронна или всякаква друга материална форма относно:

- състоянието на компонентите на околната среда като въздух и атмосферата, вода, почва, земята, ландшафт и природните обекти, включително и влажните зони, крайбрежни и морски зони, биологичното разнообразие и неговите компоненти, включително и генетично модифицираните организми и взаимодействието между тези елементи;
- фактори като веществата, енергията, шумът, радиацията или отпадъците, включително и радиоактивните отпадъци, емисиите, освобождаванията и другите изпускания в околната среда, които въздействат, или които е възможно да въздействат върху компонентите на околната среда, посочени в буква а);
- мерките (включително и административните марки) като политики, законодателство, планове, програми, споразумения, свързани с околната среда и други дейности, които оказват въздействие, или които е възможно да окажат въздействие върху елементите и факторите в букви а) и б), както и мерките или дейностите, предназначени да опазват тези компоненти;
- доклади по прилагането на законодателството по околната среда;
- анализи на разходите и ползите и други икономически анализи и допускания, използвани в рамките на мерките и дейностите, посочени в буква в) и

НЕ ОЧАКВАЙТЕ ГРАЖДАНИТЕ ДА ПРОЯВЯТ ОТНОШЕНИЕ КЪМ АКТА С КОЙТО ПРИКЛЮЧВА ЕДНА АДМИНИСТРАТИВНА ПРОЦЕДУРА, АКО НЕ СТЕ GI ИНФОРМИРАЛИ ЗА НЕЙНОТО НАЧАЛО.

повлияни от състоянието на елементите на околната среда, посочени в буква а) или чрез тези елементи, с някои от нещата, посочени в букви б) и в).

СЪЗДАЙТЕ МАКСИМАЛЕН БРОЙ КАНАЛИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ. СОЦИАЛНИТЕ МРЕЖИ СЪЩО СА ПОДХОДЯЩ КАНАЛ ЗА ИНФОРМАЦИЯ.

НЕ ВСИЧКИ СА ДЛЪЖНИ ДА ПОЛЗВАТ ИНТЕРНЕТ КАНАЛИ ЗА ИНФОРМИРАНЕ, КЛАСИЧЕСКИТЕ ОБЯВИ НА ПУБЛИЧНИ МЕСТА И В ОБЕКТА НА АКТА СА ДОБЪР СТАР РАБОТЕЩ МЕХАНИЗЪМ ЗА СТИГАНЕ ДО НАЙ-ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ ЛИЦА.

главното производство биха могли да се считат за достатъчни само при липсата на други по-подходящи средства за оповестяване, които компетентните органи биха могли да използват, без обаче да са необходими несъразмерни усилия, като поставяне на обявления в най-често посещавани места на остров Иос или в самото местонахождение на проекта.„ По отношение публикация на интернет страницата на органа съдът посочва „Всъщност самият факт, че дадено решение за даване на разрешение за осъществяване е на разположение ex post на уебсайта на Министерството на околната среда, не може да се счита за удовлетворяващ от гледна точка на принципа на ефективност, при условие че при липсата на достатъчна информация за започването на процедурата за участие на обществеността никой не може да се счита за информиран с публикуването на съответното окончателно решение.“

е) състоянието на здравето на човека и безопасността, включително и замърсяването на хранителната верига, където това е уместно, условията за живот на човека, културните забележителности и изградените структури, доколкото същите са или биха могли да бъдат

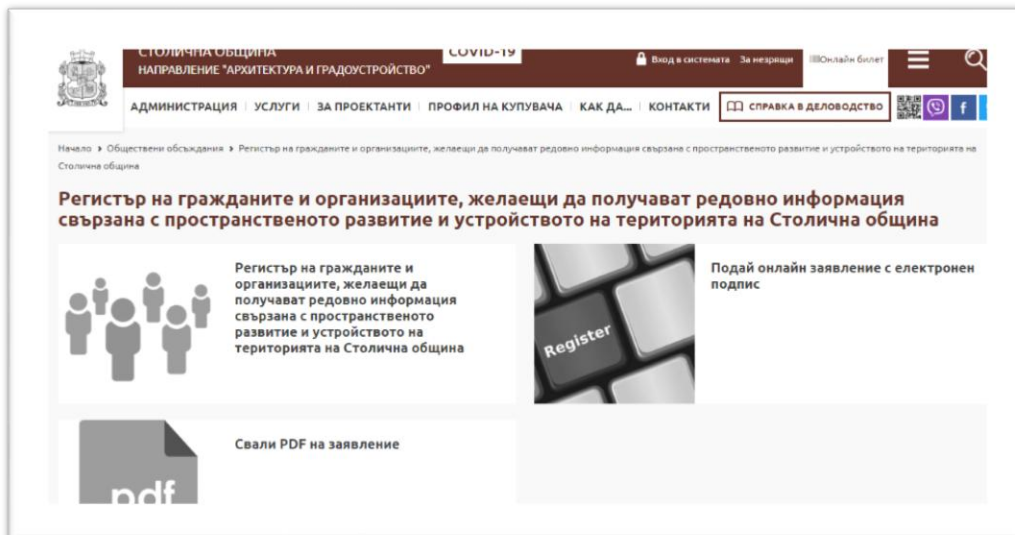
Относно каналите по които информацията достига до гражданите компетентните органи разчитат най-често на публикацията на интернет страниците на органа, на общината и на инвеститора. Това обаче не е достатъчно. В решението си по дело С- 280/18, Alain Flausch и др. Съдът на ЕС посочва, че „компетентните органи трябва да се уверят, че използваните информационни канали могат основателно да се разглеждат като годни да достигнат членовете на заинтересованата общественост, за да им се даде подходяща възможност да получат информация за предлаганите дейности, за процеса на вземане на решения и за навременните им възможности за участие.“ и „В противен случай правила за оповестяване като приетите в

СЪЗДАЙТЕ СИСТЕМА, В КОЯТО
ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ МОГАТ ДА
ЗАЯВЯТ КАКВА ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО
ВАШАТА ДЕЙНОСТ БИХА ЖЕЛАЛИ ДА
ПОЛУЧАВАТ ПО ЕЛЕКТРОНЕН ПЪТ.

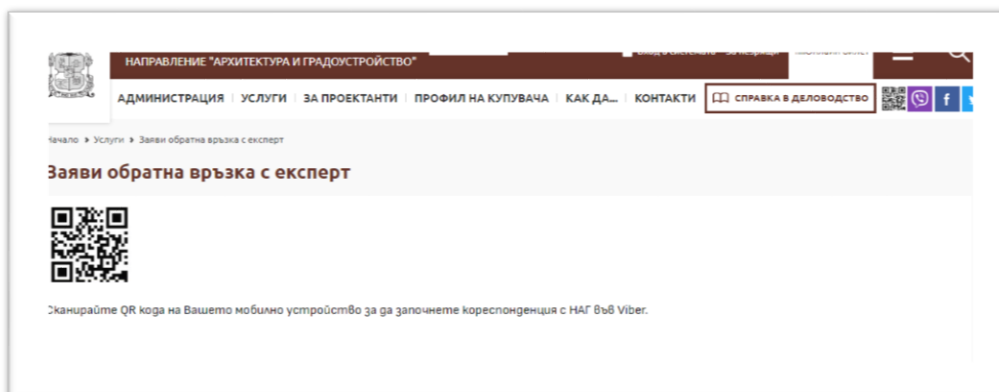
СЪЗДАЙТЕ СИСТЕМА ЗА ПРЯК КОНТАКТ НА
ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ С ВАШИТЕ
ЕКСПЕРТИ

В административната практика по прилагането на други закони се откриват интересни методи за разширяване на пасивният достъп до информация, които са междинна форма между него и активният достъп. В практиката на Столична община по ЗУТ и ЗУЗСО са въвели нещо което можем да класифицираме като предварително заявен интерес, когато заинтересованите страни заявяват предварително интерес

по административните процедури по определена тема или географски обхват и получават на електронните си пощи информация за всяка процедура, която попада в обхвата на техният интерес.

Друг добър пример от ДАГ при СО е възможността да заявиш среща с експерт в точно определена област.

Резюме или 24 съвета за по-добро разбиране

Настоящото ръководство си поставя за цел да даде конкретни и практични препоръки за прилагащите законодателството по Натура 2000, които могат да се прилагат в рамките на настоящото законодателство да подобрят включването на гражданите и заинтересованите страни в процеса по управление на Натура 2000. То не е юридически наръчник, а само опит да представим практически съвети основани на опита на Асоциацията на парковете и съдебната практика относно по-доброто и ефективно включване на гражданите и заинтересованите лица в процесите на управление на Натура 2000 мрежата.

Ръководството не дава готови рецепти за всяко административно действие, но се надяваме ако неговите предложения бъдат възприети от органите прилагащи законодателството свързано с Натура 2000 мрежата, поне като форма на обратна връзка от потребителите и заинтересованите лица – нещо, което не винаги служителят на администрацията във своята изключително натоварена и гонеща срокове дейност получава.

На основата на нашият опит можем да отправим следните кратки съвети:

1. Дръжте се информирани. Следете редовно и ползвайте практиката на Съда на ЕС по дела свързани с преюдициални въпроси по темата Натура 2000, стратегическата екологична оценка, оценката за въздействие върху околната среда и Орхуската конвенция.
2. “Обуейте обувките” на заинтересованите страни, преди да вземете решение.
3. Всяко административно производство има цел, не позволявайте рамката на производството да я обезсмисли.
4. Използвайте само актуална информация за видовете и местообитанията в защитените зони.
5. Следете научните публикации касаещи зоните във вашият обхват на действие и ги систематизирайте в бази данни.
6. Възползвайте се от експертизата на собствените си служители за установяване на факти свързани с наличието или отсъствието на видове и местообитания и техните характеристики.
7. При производства от висок обществен интерес използвайте активно наличните за организацията комуникационни канали, като давате допълнителна информация сравнявайки решението си с други подобни решения, което ще даде допълнителна убеденост в неговата правота.
8. Включете в писмените правила и процедури за конфликт на интереси по отношение персонала в компетентният орган, и правила, които да включат в обхвата и изискване за субективна безпристрастност.
9. Създайте правило за предварително изявление свързано с изискването за безпристрастност по отношение работата на комисии при които каните за нейни членове представители на други институции.
10. Когато считате за подходящо и в компетентността на участника в административното производство използвайте възможността да скъсите неговия срок чрез писмена декларация.
11. Опитайте се да организирате участието на обществеността в административните производства по начин който да намали разходите на гражданите да се запознаят с документацията до минимум. Разполагане на една преписка в РИОСВ, която касае

граждани от населено място на 50 километра от сградата на РИОСВ, не може да се приеме за подходяща.

12. Променете интернет страниците си и сложете в един регистър цялата информация по преписките позволявайки на гражданите да се запознаят с тях без да прескачат от страница на страница. Регистрите за процедури по ОВОС или ЕО са добър пример.
13. Използвайте българските наименования на видове и местообитания, винаги когато ги има. Гражданите не са длъжни да познават латинските научни наименования или номера от класификации.
14. Създайте максимален брой канали за предоставяне на информация за заинтересованите страни. Социалните мрежи също са подходящ канал за информация.
15. Не всички са длъжни да ползват интернет канали за информиране, класическите обяви на публични места и в обекта на акта са добър стар работещ механизъм за стигане до най-заинтересованите лица.
16. Не очаквайте гражданите да проявят отношение към акта с който приключва една административна процедура, ако не сте ги информирали за нейното начало.
17. Разумен срок за изразяване на становище не винаги е 1 месец. Съобразете срокът с обема и вида на информацията която сте подложили на обсъждане.
18. Публикувайте документите в машинно четим формат.
19. Осигурете достъп до информацията от мониторинга, както в обработен вид така и във вида в който я събирате.
20. Обявете годишните си планове за приемане или изменение на общи административни актове и ги изпратете на заинтересованите страни.
21. В анотациите към публикуваните документи споменете най-важните данни от тях.
22. Създайте система, в която заинтересованите страни могат да заявят каква информация относно Вашата дейност биха желали да получават по електронен път.
23. Създайте възможност заинтересованите страни да могат да бъдат консултирани пряко от точно определен специалист от Вашата администрация.
24. Спестеното време на гражданите е спестено време и за администрацията и условие за намаляване на конфликтите и увеличаване на взаимното разбиране.